

NS
PUBLIEKS
PRIJS

BOEK VAN HET JAAR 2023

Uitgeverij Pluim

WEG UIT
RUINERWOLD

ISRAEL
VAN
DORSTEN

Veel leesplezier
met dit fragment uit

Wij waren, ik ben

van

Israel van Dorsten

Dit boek is genomineerd voor de
NS Publieksprijs 2023

© 2023 Israel van Dorsten
Uitgeverij Pluim, Amsterdam

In januari 2018 komt de eigenaresse van de boerderij langs om de werkzaamheden te inspecteren, iets wat meestal een uurtje duurt. Er is ieder jaar veel vooruitgang en daarom is ze eigenlijk altijd tevreden. Een uur voor het geplande bezoek sluiten we de deur naar ons geheime verblijf. Niemand kan er nog in of uit. We schakelen alle lampen in ons verblijf uit. Doodstil wachten we af. Via de beveiligingscamera's kunnen we de auto het erf op zien rijden. We horen de honden

blaffen zodra ze arriveert en horen Josef met haar praten in de schuur, net buiten het stro. Een halfuur lang zitten we in totale stilte en spanning af te wachten. Dan vertrekt de auto weer. Na het bezoek is vader ervan overtuigd dat er overal slechte energie is binnengekomen, dus wij moeten heel veel bidden.

Nu ik een groot deel van mijn geloof kwijt ben, wordt het steeds moeilijker alle strikte regels na te leven die ons zijn opgelegd. Ik geloofde dat ons moeilijke leven noodzakelijk was om de kosmische geestelijke oorlog te winnen, maar daar blijft weinig van over nu ik niet meer in de geestelijke wereld geloof. Daar komt bij dat vader me meer eisen oplegt: ik moet vaker

bidden (zo'n zes uur per dag) en op de computer werken is niet meer toegestaan. Het lijkt er steeds meer op dat hij wil verhinderen dat ik door de buitenwereld beïnvloed word.

Ook op andere manieren verhoogt vader de druk. De wekelijkse inkopen van Josef moeten eerst langs vader om gereinigd te worden. Als het goed is, 'zegt' hij de boodschappen met zijn handen. Pas dan mag ik ze opbergen in de voorraadkamer. Hij vindt dat ik te lang met Josef praat. Onze gesprekken mogen wekenlang maximaal negen minuten in beslag nemen. Hij houdt de tijd in de gaten en controleert of ik op tijd binnen ben.

Het zijn deze kleine grepen naar

controle die het leven langzaam moeilijker maken. Ik wil vrijheid, ik wil ontsnappen aan dit systeem. Omdat ik steeds minder geloof in de noodzaak van al die regels, probeer ik manieren te vinden om toch een beetje van het leven te kunnen genieten. Josef heeft een nieuwe telefoon nodig. Ik besluit hem er twee te laten kopen en ik vertel hem dat vader wil dat we er eentje als reserve houden. Ik wil de telefoon gebruiken zoals ik in 2008 gedaan heb: wegduiken in de wereld van spelletjes. Eerst hou ik me nog in en bewaar de extra telefoon in de kast, maar na een tijdje zwicht ik en neem hem mee naar de schuur. Daar ben ik alleen.

Het is een simpel Nokia-modelletje.

Het enige wat ik kan is bellen en radio luisteren. Dat laatste trekt me toch wel aan. Als ik even alleen ben, luister ik met oortjes in naar de radio. Steeds vaker neem ik de telefoon mee naar buiten als ik moet bidden, dan luister ik naar het geklets op Radio 1 in plaats van me op God te richten. Dit gaat een paar weken zo door, tot het overbekende schuldgevoel weer opspeelt.

Had ik toch niet zover moeten gaan om stiekem naar de radio te luisteren? Heb ik een zonde begaan door te luisteren naar de buitenwereld? Ik probeer mezelf voor te houden dat ik dit deed om meer te leren over het slechte van de buitenwereld en dat het

onderdeel is van mijn missie voor God. Maar hoezeer ik ook probeer alles goed te praten, het schuldgevoel blijft en wordt zelfs alleen maar erger. De dagen die volgen blijft vader mij wegsturen omdat ik slecht ben. De paniek slaat toe. Heb ik de verkeerde weg gekozen? Was het fout dat ik mijn geloof in de geestenwereld verloren ben? Ben ik beïnvloed door de slechte buitenwereld? Ik voel me gedwongen tot berouw. Na een tijdje raak ik hier zozeer van overtuigd dat ik besluit mijn leven om te gooien. Ik breek de telefoon en gooi hem bij het afval in een poging aan God te laten zien dat ik deze zonde nooit meer zal begaan. Ik besluit mijn geloof weer serieus te nemen.

Mijn leven wordt alsmaar strikter gecontroleerd. Vader toetst alles wat ik doe op de momenten dat hij er niet bij is. Vroeger las ik 's avonds een uurtje, maar van vader moet ik nu steeds vijf minuten lezen en vervolgens vijf minuten bidden.

Op die manier wordt mijn dag steeds meer bepaald door een nieuwe serie aan voorwaarden die nog knellender zijn. Ik probeer uit alle macht mijn geloof terug te vinden. De gedachten die ervoor hebben gezorgd dat ik mijn geloof verloor, probeer ik te verbannen. Op een gegeven moment denk ik Gods stem in mijn hoofd weer te horen. Het is jaren geleden dat ik op deze manier zekerheid probeerde te creëren. Ik had

wel gebeden, ik had wel ingevingen van God gekregen, maar nu wil ik zijn stem horen. Ik wil er zeker van zijn dat ik het juiste doe.

Vaders epileptische aanvallen volgen elkaar op en ook zijn gezondheid gaat verder achteruit. Hij heeft het vaak benauwd. Omdat onze woonruimte volledig is afgesloten, komt er weinig lucht binnen. Hij laat ons steeds vaker openingen maken, iets wat hij eerder vermeed vanwege slechte invloeden. Maar nu wil hij buitenlucht en zijn geloof moet hiervoor wijken.

Ook ik vind het moeilijk om nog met volle overtuiging te geloven. Steeds weer word ik geconfronteerd

met mijn logica. Er is te veel wat voor mij bewijst dat het geloof irreëel is. Ik probeer dit goed te praten door mezelf te vertellen dat het een test is. Misschien was alles wat vader deed wel een test? Wij moeten blijven geloven onder de moeilijkste omstandigheden. Dit zorgt voor houvast. Ik ben weer door vader op mijn knieën gebracht uit berouw en ga God en vader nooit meer verraden.

Iedere dag probeer ik minder tijd te besteden aan wat ik tegen vader zal zeggen. In de uren die ik eigenlijk biddend moet doorbrengen, denk ik

aan hoe ik de constructie van het dak kan verbeteren of over iets wat ik gelezen heb. Andere keren verbeeld ik me hoe het buiten de boerderij is. Daar kan ik urenlang over dromen. Ik probeer me voor te stellen hoe het is om naar school te gaan, om bij andere mensen op bezoek te gaan, om vrienden te hebben. Als het moment aanbreekt dat ik naar binnen moet om vader verslag uit te brengen van mijn gebed verzin ik in de laatste minuten nog even iets.

Ik maak hier een sport van. Ik probeer in de laatste dertig seconden snel een verhaal te bedenken. Ik herhaal dat een paar keer voor mezelf zodat het er goed uit komt. Dan loop

ik naar binnen, stipt op tijd. Wat ik zeg maakt weinig uit, ik moet alleen zorgen dat ik niet stotter, daar slaat vader namelijk altijd op aan. Als ik stotter ben ik niet helder en een antwoord van God is altijd helder. Dat heeft hij in het verleden talloze malen gezegd. Stotterend een rapport uitbrengen betekent dat ik niet genoeg gebeden heb.

Ik bestudeer vaders reactie. Ik probeer te achterhalen waar hij die op baseert. Waarom ben ik de ene keer niet goed en de andere keer wel? Er zit een patroon in, maar ik kan de vinger er nog niet op leggen. Ik besluit hem te testen zodat ik bewijs heb dat zijn berispingen niet gegrond zijn.

Josef brengt iedere dag het *NRC Handelsblad*. Het gebeurde weleens dat een krant nog niet bezorgd was als Josef naar de boerderij kwam. Dan werd vader kwaad. Om deze narigheid te voorkomen geef ik vader al een jaar lang de krant van gisteren. Hij heeft nooit iets door.

De krant bewaar ik in een kast bij de buiteningang, waar ik ook met Josef praat. Wij mogen 'm niet lezen, want we zouden beïnvloed kunnen worden door slechte gedachten en gevoelens van buiten. Maar dat is precies wat ik nu nodig heb voor mijn test. Terwijl vader mij naar buiten stuurt om te bidden, ga ik de krant lezen. Ik doe iets wat de slechte invloed alleen maar

zal versterken. Om mijn slechte daad tot een ultiem hoogtepunt te brengen, besluit ik om mezelf daarna ook nog af te trekken. Dan ga ik weer naar binnen. Ik vertel een verhaal dat ik in de laatste minuten buiten heb bedacht, over hoe ik onder slechte invloed was geraakt, maar heb gebeden om mezelf weer rein te maken.

De reactie van vader is exact hetzelfde als wanneer ik vroeger enorm mijn best had gedaan om serieus te bidden. Vader geeft me toestemming door te gaan met waar ik mee bezig was.

Ik raak overtuigd van mijn eigen gelijk: vader heeft het niet door als ik iets slechts doe. Waar hij zijn gedrag op

baseert, weet ik nog niet. Is het puur toeval? Of is er meer aan de hand? Vaak voelde ik me al slecht voordat vader me wegstuurde om te bidden. Reageert hij op mijn emotie? Steeds meer dringt tot me door dat er een verband is met mijn schuldgevoel. Kan vader het aan me zien als ik me schuldig voel?

Onlangs las ik *Schuld en boete* van Dostojevski. Het verhaal intrigeert me: de hoofdpersoon pleegt een moord, maar verraadt zichzelf vanwege zijn schuldgevoel. Schuldgevoel is een overweldigende emotie. Als het me overvalt, ga ik ten onder als een kapseizend schip. Dus dit schuldgevoel moet zichtbaar zijn voor anderen, toch? Vader is tenslotte opgeleid

als psycholoog, gevoelens moet hij herkennen.

Het effect van mijn gevoel wordt me steeds duidelijker. Het drukt zich uit in mijn lichaam. Mijn houding verandert: mijn schouders gaan hangen, ik staar doods voor mij uit en durf vader niet in de ogen te kijken. Deze openbaring verandert mijn leven. Vader heeft geen bovennatuurlijke krachten waardoor hij kan zien wat ik gedaan heb. Dat maakt hem meer mens dan ooit tevoren. Ik begin mijn eigen schuldgevoel steeds beter te herkennen en leer het te beheersen. In het begin is dat heel moeilijk. Ik kan het niet zomaar aan de kant zetten. Later blijf ik mezelf vertellen dat ik

niks slechts heb gedaan en overtuig ik mezelf van mijn eigen goedheid. Hierdoor wordt het steeds makkelijker om los te komen. Ik merk dat ik steeds beter kan omgaan met vader. Zijn geheime wapen werkt niet meer – ik heb hem door.

Is je interesse voor dit boek gewekt? Ga dan naar de boekhandel of bibliotheek en lees het hele verhaal.

De andere genomineerden zijn:

Esther Verhoef

Alter ego

Anya Niewierra

De Camino

Herman Koch

Het Koninklijk Huis

Suzanne Vermeer

Koraalrif

Arthur Japin

Wat stilte wil

Wie is jouw favoriet? Win een jaar lang gratis boeken én gratis reizen met de trein – Stem nu op **nspublieksprijs.nl**

Dit miniboekje wordt je aangeboden door NS:
hoofdsponsor van de **NS Publieksprijs**.

Lezen is een van de favoriete tijdsbestedingen in de trein. Reizen met de trein geeft een moment voor jezelf, een moment om lekker in een boek te duiken bijvoorbeeld.

Nog niet uitgelezen? Lees dan ook de eerste hoofdstukken van de andere genomineerde boeken. Je vindt ze op [NS.nl/publieksprijs](https://www.ns.nl/publieksprijs).

Lekker lezen doe je in de trein.

**Stem
&
win!**

Stem op jouw Boek van het Jaar.
Win een jaar lang gratis boeken én
gratis reizen met de trein!

Breng uiterlijk 8 november je stem
uit op **[nspublieksprijs.nl](https://www.nspublieksprijs.nl)**